

Kihomato

Mikä se on ja miten siitä pääsee eroon?

Kihomadot ovat yleisiä ja kuka tahansa voi saada tartunnan. Kihomadot ovat kuitenkin yleisempiä lapsilla kuin aikuisilla. Kihomadot ovat n. 1 cm mittaisia, vaaleita ja rihmamaisia, langanpätkiä muistuttavia matoja. Niitä saattaa nähdä ulosteen pinnalla tai peräaukon lähistöllä. Kihomato on vain ihmisen loinen; se ei tartu esim. kotieläimen ulosteesta tai lumesta. Tartunta saadaan, jos kihomadon munia joutuu käsien välityksellä suuhun. Oireina ovat peräaukon kutina ja punoitus. Usein lapsi nukkuu levottomasti ja raapii peräaukon seutua.

Kihomadon kiertokulku

1. Ympäristöstä käsien kautta suuhun ja suolistoon

Madonmunia on kulkeutunut esim. pyyheliinoihin, vuodevaatteisiin, leluihin, jopa lemmikkieläimen turkkiin. Madonmunat saattavat olla elinkykyisiä useita päiviä, jopa viikonkin.

2. Suolistossa munasta madoksi

Suolistossa munasta kehittyy mato noin kuukaudessa. Madon elinikä on noin 1–3 kuukautta.

3. Mato vaeltaa peräaukkoon

Naarasmato vaeltaa nukkuessa peräaukon iholle kiinnittämään mikroskooppisen pienet munansa ja palaa taas takaisin suolistoon. Kutinan takia nukkuessa tulee raavittua peräaukon seutua, jolloin madonmunia joutuu paitsi vaatteisiin, myös erityisesti käsiin, kynsien alle ja siten helposti suuhun. Näin munan (= tulevan madon) kiertokulku jatkuu. Tartunta voi jatkua pitkään samalla henkilöllä, jos munat kulkeutuvat uudelleen peräaukon seudusta suuhun kynsien alla tai sormenpäissä.

Hoitotoimenpiteet

Lääkehoito

- Apteekista on saatavilla Pyrvin-matolääkettä ilman reseptiä. Noudata pakkauksen mukana olevia käyttöohjeita.
- Sairastuneen lisäksi myös perheenjäsenet tulee hoitaa samanaikaisesti.
- Suolistossa olevat madot kuolevat hoitokäsittelyssä, mutta munat eivät, vaan niistä voi edelleen kehittyä matoja. Siksi lääkehoidon uusiminen on tarpeen 1–2 viikon kuluttua. Tällöin matolääke annetaan kuitenkin vain sairastuneelle henkilölle.
- Pitkittyneissä tapauksissa lääkäri voi harkita reseptillä hankittavaa lääkettä.

Lääkehoidon lisäksi välttämättömiä toimenpiteitä uusintatartunnan välttämiseksi

- Koska madonmunia on juuri peräaukon ympärillä, huolehdi erityisesti alapesusta ja käsienpesusta.
- Korosta lapsille käsienpesun tärkeyttä. Kädet tulee pestä huolellisesti ainakin wc-käynnin jälkeen, ennen ruokailua ja ennen välipalan, "sipsien" ym. napostelua.
- Pidä kynnet lyhyinä ja kynsien alustat puhtaina.
- Vaihda tablettihoidon yhteydessä alusvaatteet, yöpuku, pyyheliinat, tyynyliinat ja lakanat. Laita ne suoraan pesuun ja vältä niiden turhaa ravistelua.
- Alushousut on syytä vaihtaa viikon ajan kahdesti päivässä.
- Erityisesti makuuhuone kannattaa siivota perusteellisesti. Imuroi tai tuuleta patjat, peitot ja tyynt. Imuroi ja pyyhi lattiat ja muut pinnat. Puhdista kosketuskohdat kuten ovenkahvat ja valokatkaisijat.
- Siivotessasi muista myös WC-tilojen puhtaus ja siellä erityisesti hanat, vessan vetonuppi ja WC-rengas, valokatkaisija sekä oven kädensija.
- Puhdista vaipanvaihtopöytä hoidon jälkeen. Laita likaiset vaipat suoraan roskeen.
- Puhdista lelut
- Päivähoitoon tai kouluun voi palata ensimmäisen hoitokerran jälkeen.